

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Încărcătura emoțională ce însoțește mirosul unei arome din copilărie este un exemplu de însușire a senzațiilor care poartă numele de:
a. tonalitate afectivă   b. intensitate   c. calitate   d. durată
2. Caracteristica imaginii perceptive de a cuprinde însușirile concrete ale unui anume obiect, se caracterizează prin a fi:
a. secundară   c. fragmentară
b. obiectuală   d. anticipativă
3. Imaginea unei mașini, care se formează în minte, după ce inițial am perceput-o, se numește:
a. senzație   c. reprezentare
b. percepție   d. imaginație
4. Un elev olimpic care obține un premiu din dorința de cunoaștere a domeniului respectiv, este motivat:
a. cognitiv   c. afectiv
b. negativ   d. caracterial
5. La aflarea rezultatului de la afișarea listei studenților bursieri, pe fața loanei se putea citi bucuria succesului. Acesta este un exemplu ce reflectă însușirea proceselor afective numită:
a. mobilitate   c. intensitate
b. expresivitate   d. dispoziție afectivă
6. Capacitatea unui mecanic de a executa cu precizie acțiunile necesare demontării unui motor, după mai mult timp de exercițiu, fără un consum nervos mare, este un exemplu de atenție:
a. expectativă   b. voluntară   c. involuntară   d. postvoluntară
7. Pentru a câștiga locul I la o probă de maraton, George a trebuit să-i depășească pe toți ceilalți concurenți. Procesul psihic implicat în finalizarea efortului său este:
a. imaginația   b. afectivitatea   c. memoria   d. voința
8. Ansamblul unitar de factori subiectivi și obiectivi care conduc la realizarea de către indivizi sau grupuri a unui produs original și de valoare pentru societate, poartă denumirea de:
a. voință   c. imaginație
b. creativitate   d. gândire
9. Structura motivației ce constă în idei-forță sau idei-valoare foarte puternice și care pot acționa împotriva instinctului de autoconservare, poartă denumirea de:
a. trebuințe   c. idealuri
b. convingeri   d. interese
10. Trăirea pe care o are un tenisman atunci când câștigă un meci important și se manifestă zgomotos, este un exemplu de:
a. sentiment   b. interes   c. afect   d. convingere

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dă următorul text:

Prin intermediul imaginației proiectăm, prefigurăm, anticipăm produsele muncii înainte de realizarea lor efectivă. De asemenea, în relație cu gândirea, stabilim planuri prealabile sau ipoteze în mersul firesc al rezolvării problemelor. În sfârșit, prin imaginație omul își proiectează în viitor traiectoria propriei sale vieți, își elaborează o imagine în legătură cu ea, imagine ce capătă valențe mobilizatoare și stimulatoare în procesul activității practice.

- a) Precizați înțelesul a două procese/fenomene psihice la care se face referire în text. **6 puncte**
b) Menționați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice din text și precizate la subpunctul a). **6 puncte**
c) Explicați, în aproximativ o pagină, modul specific în care interacționează procesele/fenomenele psihice vizate de text și precizate la subpunctul a), utilizând termenii în sensul specific psihologiei. **8 puncte**
d) Ilustrați, printr-un exemplu concret, empatia ca procedeu al imaginației. **4 puncte**
e) Argumentați un punct de vedere personal referitor la afirmația potrivit căreia înțelegerea și rezolvarea de probleme sunt două procese inseparabile ale gândirii. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Arthur Schopenhauer nu era ceea ce azi s-ar numi o persoană jovială. Degeaba s-ar căuta printre adnotările aceluia care l-au cunoscut un rând în care să fie prezentat într-o lumină favorabilă sau cel puțin neutră. Personajul care reiese din ansamblul scrierilor sale și ale contemporanilor e caracterizat de trăsături de obicei prea puțin de apreciat: supărăcios, antisocial, arogant și orgolios, încrezut și vanitos, (...), misogin și mizantrop (...). Când se enerva pe pudelul său îl insulta numindu-l „om”. Era un conservator în cel mai strict sens al cuvântului, adică voia să păstreze banii moșteniți de la tatăl lui care îi permiteau să trăiască „pentru”, nu „din” filosofie (...). Cititorii pot simți pe propria piele sarcasmul acid și coroziv al autorului care, în prologul de la „Lumea ca voință și reprezentare”, afirmă fără ocolișuri că, cel mai probabil, ei nu vor înțelege nimic din tratat pentru că nu se ridică la înălțimea lui intelectuală, că nu întotdeauna e din vina cărții dacă, atunci când te lovești peste frunte cu ea, țeasta sună a gol, și să nu le pară rău pentru banii pe care i-au cheltuit, având în vedere că, prin supracoperta sa elegantă, cartea o să dea foarte bine în camera amantei (...). A trecut complet neobservat și ignorat până după vârsta de șizeci de ani, trăind din salariu și ducând o viață singuratică, fără să se căsătorească vreodată, convins de valoarea ideilor lui și de faptul că, mai devreme sau mai târziu, omenirea va ajunge să le accepte. În ultimii patru ani de viață s-a bucurat de faimă și de recunoaștere, un succes pe care l-a primit cu enormă plăcere, precum și de o serie de admiratori docili care îl idolatrizau. Departate de a practica moderația și renunțarea pe care le recomanda ca demers etic, Schopenhauer îndrăgea mâncarea bună, fuma trabucuri scumpe și era pasionat de concertele, de opere lirice și de teatru. În tinerețe și la maturitate a avut mai multe relații sentimentale. Judeca relațiile umane pe verticală, în termeni de supunere și de admirație în care, bineînțeles, el ocupa poziția dominantă. Doar în copilărie și în prima tinerețe a cunoscut prietenia (...).

Corespondența dintre mamă și fiu arată clar că între cei doi raporturile erau corecte și respectuoase, dar nicidecum strânse. Johanna nu se interesa aproape deloc de starea de spirit a fiului ei, de cum creștea și de cum își consolida personalitatea la atâția kilometri distanță de casă; mai curând îi povestea ce i se întâmpla ei și îi dădea fiului sfaturi formale, lipsite de referințe personale. Această trăsătură distantă și rece care se reflectă în corespondență a marcat fără îndoială felul în care Arthur a stabilit în viitor relații cu ceilalți (...). Însemnările mamei sunt elocvente în descrierea caracterului lui Arthur: „Ești deranjant și insuportabil și mi se pare extrem de dureros să conviețuiesc cu tine. Toate calitățile tale bune se năruie și nu folosesc la nimic în societate din cauza aroganței tale; pur și simplu pentru că nu poți să-ți controlezi mania de a vrea să știi totul mai bine decât ceilalți, de a le găsi tuturor defecte, numai ție nu”.

Putem pune cap la cap aceste note ale Johannei cu cele ale biografului Rüdiger Safranski: „Schopenhauer era lipsit de toleranță (..), cu o hotărâre și o fermitate rare în

luările de poziție științifice și literare. Nu folosea jumătăți de cuvinte, nici cu prietenii, nici cu adversarii, și era foarte înclinat să ia în derâdere: deseori dovedea o impertinență umoristică desăvârșită”. Putem trage concluzia că, oricât i-am admira inteligența, modul lui de a fi era mai curând neplăcut”.

(Joan Solé, *Schopenhauer. Pesimismul devine filosofie*, Ed. Litera, București, 2020)

1. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental lui Schopenhauer. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. Punctajul se acordă pentru:

a. menționarea tipului temperamental lui Schopenhauer, conform teoriei lui C.G. Jung **2 puncte**

b. precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat **4 puncte**

2. Considerați că Schopenhauer este o persoană arogantă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**

3. Textul precizează, cu privire la Schopenhauer, faptul că *oricât i-am admira inteligența, modul lui de a fi era mai curând neplăcut*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **6 puncte**

4. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Schopenhauer conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. Punctajul se acordă pentru:

a. evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Schopenhauer **2 puncte**

b. evidențierea oricăror două trăsături principale ale caracterului lui Schopenhauer **4 puncte**

c. coerența prezentării **1 punct**

d. încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**

5. Argumentați afirmația potrivit căreia *caracterul este unic și original*. **6 puncte**

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. d)
Psihologie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 8

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

câte 3 puncte pentru fiecare dintre cele zece răspunsuri corecte, astfel:

1-a, 2-b, 3-c, 4-a, 5-b, 6-d, 7-d, 8-b, 9-b, 10-c 10x3p=30 puncte

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

a) – câte 1 punct pentru menționarea oricărui două procese/fenomene psihice la care face referire textul 2x1p=2 puncte

– câte 2 puncte pentru precizarea înțelesului fiecărui concept menționat 2x2p=4 puncte

b) câte 2 puncte pentru menționarea oricărui trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la subpunctul a) 3x2p=6 puncte

c) explicarea cerută: explicare adecvată cu încadrarea în limita de spațiu precizată (± un sfert de pagină – 8p./ explicare adecvată fără încadrarea în limita de spațiu precizată – 6p /explicare superficială, neconvingătoare – 3p. 8 puncte

d) ilustrarea cerută: scrierea oricărui exemplu concret, adecvat – 4p./ scrierea unei explicații corecte, dar la nivel teoretic, fără a formula însă un exemplu concret – 2p. 4 puncte

e) argumentarea punctului de vedere cerut: argumentare convingătoare – 6p/ argumentare neconvingătoare, superficială – 2p. 6 puncte

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

1. a. menționarea tipului temperamental al lui Schopenhauer, conform teoriei lui C.G. Jung (introvertit) 2 puncte

b. câte 2 puncte pentru precizarea, din text, a oricărui două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat 2x2p=4 puncte

2. - menționarea unui răspuns în concordanță cu informațiile din text (de exemplu: *Schopenhauer este o persoană arogantă*) 1 punct

- precizarea, prin apel la text, a unui motiv prin care se susține răspunsul dat 3 puncte

3. câte 3 puncte pentru menționarea, pe baza textului dat, a oricărui două motive care susțin afirmația că *oricât i-am admira inteligența, modul lui de a fi era mai curând neplăcut* 2x3p=6 puncte

4. a. evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Schopenhauer 2 puncte

b. câte 2 puncte pentru evidențierea oricărui două trăsături principale 2x2p=4 puncte

c. coerența prezentării 1 punct

d. încadrarea în limita de spațiu precizată(1/2pagină ± 1 rând) 1 punct

5. argumentarea afirmației date: argumentare convingătoare, cu respectarea caracterului formal al construirii argumentării (premisă, conectori logici, concluzie)– 6p./ argumentare neconvingătoare, superficială – 2p. 6 puncte